
FOLKETINGET

Formænd og næstformænd for de stående udvalg,
gruppeformænd og medlemmer af Præsidiets

Folketingets formand

Christiansborg
DK-1240 København K

Tlf. +45 33 37 55 00
Fax +45 33 37 54 11

www.ft.dk
ft@ft.dk

---

18. oktober 2017

Tak for et godt udvalgs- og gruppeformandsmøde den 11. oktober 2017. Jeg vedhæfter et resumé, som kortfattet sammenfatter drøftelserne på mødet.

Ref. 17-000790-6

Jeg vil gerne opfordre udvalgs- og gruppeformændene til vedvarende at have fokus på og medvirke til, at der er et godt fremmøde af udvalgsmedlemmer under udvalgenes modtagelse af deputationer. Præsidiets og Udvalget for Forretningsordenen vil – bl.a. på baggrund af drøftelserne på udvalgs- og gruppeformandsmødet – drøfte, hvilke eventuelle initiativer og tiltag som kan understøtte en positiv udvikling i fremmødet under foretræder.

Jeg vil i fortsættelse af mødet også opfordre udvalgene til at drøfte, hvordan udvalgene kan drage nytte af de nye muligheder for at få tv-optaget udvalgs-høringer og andre møder uden for Folketinget, og hvordan udvalgene i øvrigt kan tage initiativer til borgervendte aktiviteter uden for Folketinget, herunder bl.a. som et supplement til udvalgenes modtagelse af deputationer på udvalgsmøder i Folketinget.

En del udvalg har udfordringer med lange berammelsestider for samråd. Dette indebærer en risiko for, at temaerne for samrådene mister aktualitet, før samrådene bliver afholdt. Jeg vil opfordre udvalgene til hver især at drøfte, om det - evt. i dialog med ressortministeren - er muligt generelt at nedbringe berammelsestiderne for samråd.

Som også nævnt på udvalgs- og gruppeformandsmødet har en arbejdsgruppe under Udvalget for Forretningsordenen udarbejdet en rapport med en række forslag til, hvordan Folketinget konkret kan følge op på Præsidiets konference i januar måned om Folketingets arbejdsformer m.v. Udvalget for Forretningsordenen har på et møde den 11. oktober bl.a. besluttet at nedsætte en "samrådsarbejdsgruppe" med repræsentanter fra alle partier, der skal arbejde videre med de forslag i rapporten, der specifikt vedrører samråd. Arbejdsgruppen får bl.a. til opgave at formulere et adfærdskodeks for "det gode samråd" og at

komme med konkrete bud på, hvordan en række andre forslag – herunder om nedbringelse af berammelsestider for samråd - bedst kan føres ud i livet.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Pia Kjaersgaard". The signature is written in a cursive style with a large initial 'P'.

Pia Kjaersgaard
Folketingets formand

Resumé

Udvalgs- og gruppeformandsmøde onsdag den 11. oktober kl. 15.00 i vær. 2-133

1. Fremmøde under foretræder for udvalg

- **(Vedlagt: Notat af 5/10-17 om fremmøde under foretræder for udvalg)**

Folketingets formand henviste til notatet om fremmødet i udvalgene under foretræder i folketingsåret 2016-17. Det fremgår bl.a. af notatet, at fremmødet i gennemsnit var 7,0 udvalgsmedlemmer. Det er et fald i forhold til 2015-16, hvor der var et fremmøde på 8,0 udvalgsmedlemmer i gennemsnit. Under 29 foretræder var der kun 1-4 udvalgsmedlemmer til stede. I 2015-16 var der 10 foretræder med et fremmøde på 3 eller 4 udvalgsmedlemmer (og ingen lavere). Det vil sige, at andelen af foretræder med meget få medlemmer er steget.

Folketingets formand fandt, at udviklingen i fremmødet under foretræder var skuffende og spurgte, hvilke bemærkninger udviklingen gav anledning til, og hvad udvalgene fremadrettet kan gøre for at få et godt fremmøde under foretræder. I Præsidiets havde der under en drøftelse af sagen været enighed om, at det store antal udvalgsmedlemmer kan medvirke til en forflygtigelse af ansvaret som udvalgsmedlem, og at antallet af udvalgsmedlemmer bør tages op til drøftelse.

Mange mødedeltagerne havde bemærkninger og kommentarer til sagen. Indlæggene var centreret om følgende hovedsynspunkter:

- Udvalgene bør forud for foretræder informere deputationer om, hvor mange udvalgsmedlemmer som cirka forventes at deltage under foretrædet, så deputationer ikke har urealistiske forventninger om et meget stort fremmøde i udvalget i lyset af, at de fleste udvalg har 29 medlemmer. (Udvalgssekretariatet kan supplerende til mødet skriftligt oplyse: Når udvalgsassistenten aftaler tidspunktet for et foretræde med talsmanden for deputationen, orienterer udvalgsassistenten samtidig om Folketingets retningslinjer for deputationer og om den praktiske afvikling af foretræder m.m. Udvalgsassistenten oplyser også, at der normalt deltager 5–10 medlemmer under foretræder for udvalget.)
- Der bør som minimum være ét medlem til stede fra hver folketingsgruppe under foretræder, og medlemmer og grupper må hanke op i sig selv og sørge for, at det er tilfældet. Hertil blev bl.a. bemærket, at det for små grupper kan være meget vanskeligt - og nogle gange praktisk umuligt - at være repræsenteret under alle udvalgs møder.
- Mange folketingsmedlemmer sidder i for mange udvalg, og at der er udvalgsmedlemmer, som aldrig møder frem til udvalgs møder. Man bør overveje at reducere antallet af udvalgsmedlemmer i udvalgene, f.eks. således at udvalgene får 17 medlemmer og ca. 12 stedfortrædere, som tilfældet var frem til 2011.
- Det har konsekvenser for fremmødet på udvalgs møder, hvis udvalgets ressortminister indkalder ordførerne til møder i ministeriet på udvalgets normale mødetidspunkter. Det samme gælder, hvis udvalgets forslag bliver behandlet i salen på udvalgets mødetidspunkter, og også hvis udvalgs møder bliver afholdt på andre tidspunkter end udvalgets normale mødetidspunkt.
- Folketingsmedlemmer er flittige og passer deres arbejde, men kan ikke være flere steder på en gang og er derfor nødsaget til at prioritere. Fremmødet til udvalgs møder og under foretræder afhænger også af, hvilke sager det er på dagsordenen.
- Fleksibel adgang til udvalgsudskiftninger kan medvirke til et større fremmøde.
- Man kan overveje i højere grad at inddrage fredag som mødedag, herunder at afholde udvalgs møder om fredagen.
- Udvalgsmedlemmer bør tænke over det signal, det sender til deputationer, hvis medlemmer under foretræder er optaget af andre sager på iPad og mobiltelefon.

Folketingets formand henviste til, at borgervendte aktiviteter uden for Folketinget kan være et alternativ eller supplement til udvalgenes modtagelse af deputationer på udvalgsmøder i Folketinget. Der er nu etableret mulighed i Folketinget for ob-produktion (outside broadcast). Det vil i praksis sige en lastbil, som er indrettet til et kørende kontrolrum, sådan at en produktion kan sættes op og pilles ned alle steder. Det betyder, at det er muligt at tv- optage udvalgsmøder, udvalgshøringer og borgermøder m.m. uden for Folketinget og herefter udsende optagelserne på Folketingets tv-kanal og lægge dem ud på ft.dk. Dette giver nogle nye muligheder og værktøjer for udvalgene til at få fokus på og debattere aktuelle sager og problemstillinger på anden måde end hidtil. Det vil også være et positivt signal at sende fra udvalgenes side at tage initiativ til denne form for aktiviteter.

Flere mødedeltagere tilkendegav, at de var meget positive over for denne nye mulighed og gerne vil afprøve den i praksis. Det var mest nærliggende, at det sker i tilknytning til indenlandske studieture.

Folketingets formand takkede for de mange bemærkninger og input, som vil indgå, når Præsidiets og Udvalgets for Forretningsordenen skal drøfte, om der er behov for nye initiativer på dette område.

Udvalgssekretariatet er ved udgangen af folketingsåret 2016-17 ophørt med registrering af fremmødet under foretræder.

2. Berammelsestid for og varighed af samråd

- (Vedlagt: Notat af 5/10-17 om berammelsestid for og varighed af samråd)

Folketingets formand gjorde opmærksom på, at der var omdelt et notat i alle udvalg om statistik for berammelsestider for og varighed af samråd. Notatet havde også været drøftet i Præsidiets og i UFO.

Siden marts 2016 har Udvalgssekretariatet registreret, hvor lang tid der går, fra samrådsspørgsmål stilles, til samrådene afholdes. Notatet viser det samlede resultat af disse registreringer for perioden fra den 1. januar 2017 til den 31. marts 2017.

Opgørelsen viser, at den gennemsnitlige berammelsestid for alle 123 samråd afholdt i perioden er 49 dage. Kun 13 af de 123 samråd, som er afholdt i perioden, har haft en berammelsestid på 3 uger (21 dage) eller kortere.

Registreringen viser en markant stigning i berammelsestiderne siden den tilsvarende registrering fra 2016. Registreringen fra 2016 viste nemlig en gennemsnitlig berammelsestid for samråd i alle udvalg på 25 dage.

Der er også foretaget en registrering af årsager til, at samråd afvikles senere end 3 uger efter, at samrådsspørgsmålet er stillet. Hver gang et samråd er afholdt senere end 3 uger efter, at samrådsspørgsmålet er stillet, har Udvalgssekretariatet således registreret årsagen i en række overordnede hovedkategorier (f.eks. "ministeren", "spørgeren" og "udvalget"). Registreringerne tegner ikke et entydigt billede af årsagerne til, at samråd ofte afholdes senere end de vejledende 2-3 uger: Der er forskellige – og ofte flere – årsager til dette.

Endelig er der i samme periode foretaget en registrering af den gennemsnitlige varighed af samråd. Den gennemsnitlige varighed af samråd i alle udvalg var på 58 minutter i registreringsperioden.

Folketingets formand oplyste, at Udvalgssekretariatet nu er stoppet med at registrere berammelsestiderne, varigheden af samrådene og de overordnede årsager til, at samrådene meget ofte berammes sent.

Formanden opfordrede til, at de enkelte udvalgsformænd kigger på deres eget udvalgs gennemsnitlige berammelsestid for samråd og vurderer, om man i udvalget evt. skal drøfte sagen, og om der evt. er grundlag for at tage sagen op med ministeren og måske lave konkrete aftaler, som kan bringe berammelsestiden ned.

Bent Bøgsted (DF), formand for Beskæftigelsesudvalget, oplyste, at Beskæftigelsesudvalget har en fast aftale med ministeren om at afvikle samråd om onsdagen på udvalgets faste mødetidspunkt, og at beskæftigelsesministeren derfor som udgangspunkt altid har reserveret tid i kalenderen til samråd på dette tidspunkt. Man har dog i Beskæftigelsesudvalget oplevet, at det ofte var spørgerne, som ikke havde mulighed for at deltage i samråd på udvalgets faste mødetidspunkt. Derfor mente Bent Bøgsted, at man måtte acceptere, at en vis procentdel af samrådene berammes senere end de vejledende 2-3 uger.

Formanden bemærkede, at det var vigtigt med gode aftaler og dialog med ministerierne.

3. Udvalget for Forretningsordenens arbejde med opfølgning på Præsidiets konference den 23. og 24. januar 2017 om Folketingets arbejdsformer m.m. - (Vedlagt: UFO-arbejdsgruppens rapport af 12/6-17)

Folketingets formand henviste til, at Præsidiets den 23. og 24. januar 2017 havde afholdt en konference om Folketingets arbejdsformer m.m. Efterfølgende har en arbejdsgruppe under UFO udarbejdet en rapport med en lang række forslag til, hvordan Folketinget konkret kan følge op på konferencen. UFO havde taget hul på diskussionen om arbejdsgruppens forslag på et møde samme formiddag. Mange af forslagene handler om udvalgenes arbejdsformer og processer. På mødet i UFO blev det bl.a. besluttet, at der nedsættes en "samrådsarbejdsgruppe" med repræsentanter fra alle partier, der skal arbejde videre med de forslag, der specifikt går på samrådene. Arbejdsgruppen får bl.a. til opgave at formulere et adfærdskodeks for "det gode samråd" og at komme med konkrete bud på, hvordan de øvrige forslag bedst føres ud i livet.

Dagsordenspunktet gav anledning til bemærkninger fsva. det omtalte adfærdskodeks for samråd, herunder om at man i udvalgene under åbne samråd bør tilstræbe en mere uformel tiltaleform end i salen. Hertil blev bemærket, at selv om man ikke tiltaler hinanden med hr og fru under samråd i udvalg, bør man tiltale folketingsmedlemmer med fulde navn og ministeren ved ministertitel. Der er også et hensyn at tage til, at seere af samråd kan følge med.

Folketingets formand bemærkede, at det var vigtigt med en ordentlig tone under samråd, uden at det kommer til at virke kunstigt. De fremførte bemærkninger om tiltaleformer vil blive taget med i det videre arbejde.

Folketingets formand oplyste, at det videre arbejde med at drøfte og udmønte rapportens mange forslag er forankret i UFO og Præsidiets, men formanden opfordrede udvalgene og grupperne til at deltage aktivt og konstruktivt i dette arbejde.

4. Evt. andre udvalgsrelaterede sager eller problemstillinger

Liselott Blixt (DF), formand for Sundheds- og Ældreudvalget, bemærkede, at det er en udfordring, hvis fremmødet under et udvalgsmøde er så lavt, at udvalget ikke er beslutningsdygtigt og derfor ikke kan gennemføre dagsordenspunkter.

Karen Klint (S) næstformand for § 71-tilsynet, oplyste, at dette i særlig grad kan være et problem for § 71-tilsynet, som kun har 9 medlemmer.

Udvalgssekretariatet kan supplerende til mødet skriftligt oplyse: Efter forretningsordenens § 8, stk. 4, er et udvalg beslutningsdygtigt, når over halvdelen af dets medlemmer er til stede. Det er imidlertid almindelig

praksis, at udvalgene accepterer, at et medlem – oftest ordføreren i den pågældende sag – der er til stede, kan tegne alle sin folketingsgruppes medlemmer i udvalget. Det vil normalt også blive accepteret, at et medlem fra et regeringsparti repræsenterer de øvrige regeringspartiers medlemmer i udvalget. Normalt accepteres også tilkendegivelser fra fraværende udvalgsmedlemmer, f.eks. hvis de er givet til udvalgsformanden eller udvalgssekretæren før mødet. Udvalget kan derfor efter denne praktisk anvendelige regel være beslutningsdygtig, selv om der fysisk kun er relativt få udvalgsmedlemmer til stede. Denne uformelle praksis anvendes, medmindre nogen gør indsigelse. Udvalg kan, hvis det viser sig nødvendigt, træffe beslutning efter skriftlig procedure. Det sker i så fald normalt, ved at udvalgsformandens indstilling til beslutning udsendes til udvalget med en frist for eventuelle bemærkninger og indsigelser.

Lennart Damsbo-Andersen (S), formand for Transport-, Bygnings- og Boligudvalget, spurgte, hvordan udvalg skal forholde sig, hvis teknikken med tv-optagelse svigter, når et åbent samråd skal til at starte.

Udvalgssekretariatet kan supplerende til mødet skriftligt oplyse: Af forretningsordenens § 8, stk. 8, fremgår: "Afholdes samråd for åbne døre, optages denne del af mødet på bånd eller lignende medium." Det sker i dag i praksis ved tv-optagelse. Bestemmelsen stammer fra indførelsen af åbne samråd i 1999 og sikrer en behørig dokumentation af åbne samråd. Hvis teknikken til tv-optagelse undtagelsesvis ikke fungerer, vil det normalt være muligt (kun) at optage lyd fra det åbne samråd. Hvis der hverken kan optages tv eller lyd, kan det åbne samråd ikke afholdes på mødet, men må udsættes. Udvalget kan dog med samrådsspørgeren accept beslutte i stedet at afholde samrådet som et lukket samråd.

5. Orienteringer fra Folketingets formand

a. Status for borgerdrevne forslag

- (Vedlagt: Orientering af 5/10-17 om status for borgerdrevne forslag)

b. Folketingsarbejdet

Folketingets formand henviste til den omdelte status for borgerdrevne forslag. Folketinget vedtog i juni 2016 et beslutningsforslag (B 169) om mulighed for at få borgerdrevne beslutningsforslag behandlet i Folketinget. Ordningen indebærer, at borgere kan få fremsat, behandlet og stemt om borgerforslag i Folketinget, hvis de opnår støtte fra mindst 50.000 borgere med stemmeret til Folketinget.

Ordningen bliver etableret som en digital løsning på en ny hjemmeside (borgerforslag.dk). Borgerforslag.dk forventes at være klar inden nytår. Retsgrundlaget for ordningen er et lovforslag og en bekendtgørelse, som p.t. er i høring. Det forventes, at lovforslaget kan fremsættes og behandles af Folketinget, således at loven (og bekendtgørelsen) kan træde i kraft den 1. januar 2018.

Borgerforslag, som opnår 50.000 støtteerklæringer og bliver fremsat i Folketinget, skal som udgangspunkt behandles på samme måde som folketingsmedlemmernes beslutningsforslag. Det vil bl.a. sige, at udvalgene får en rolle med at udvalgsbehandle sådanne forslag.

Orienteringen om borgerdrevne forslag gav ikke anledning til bemærkninger.

Folketingets formand oplyste, at der i løbet af de første to uger af folketingsåret var fremsat 64 regeringsforslag, og at der forventes fremsat yderligere ca. 40 regeringsforslag inden medio november. Regeringen ønsker de 30-35 erhvervsrelaterede lovforslag gennemført inden 1. december. Hvor mange yderligere lovforslag, der ønskes gennemført inden nytår, er endnu uvist - ikke alle fremsatte forslag behøver nødvendigvis være gennemført inden jul. Lovsekretariatet har flyttet sager i salen i mødedagene efter Nordisk Råd efter forespørgsel fra et udvalg. Der har været afslag på et datoforslag for en forespørgsel på grund af forespørgerens deltagelse i den kommunale valgkamp - den slags sager kommer naturligvis bagest i køen.

Orienteringen om folketingsarbejdet gav ikke anledning til bemærkninger.

6. Eventuelt

Ingen bemærkninger.